

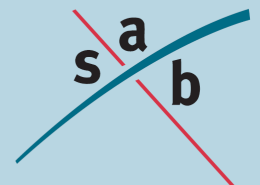
Quick scan Natuur

Zaanbocht Wormer, onderdeel Zaan- driehoek en Zaanoever

Gemeente Wormerland

Datum: 20 juli 2016, geactualiseerd 16 februari 2017

Projectnummer: 61347.04

SAB
Postbus 479
6800 AL Arnhem
tel: 026 - 357 69 11
fax: 026 - 357 66 11

Auteur: V. Hommersen
Tweede lezer: R. van Gestel
Projectleider: E. de Bos
Project: Zaanbocht Wormer, onderdeel Zaandriehoek en Zaanoever
Projectnummer: 61347.04

INHOUD

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Plangebied 'Zaanbocht, onderdeel Zaandriehoek en Zaanoever'	3
2	Wettelijk kader	8
2.1	Gebiedsbescherming	8
2.2	Soortenbescherming	10
3	Quick scan Natuur	13
3.1	Onderzoeksmethode Quick scan	13
3.2	Gebiedsbescherming.	13
3.3	Soortenbescherming	15
4	Conclusie	24
4.1	Gebiedsbescherming	24
4.2	Soortbescherming	24
5	Advies	27
5.1	Aanvullend onderzoek Wet natuurbescherming	27
5.2	Zorgplicht	28
5.3	Broedende vogels	28
5.4	Aanbevelingen	28
5.5	Vervolgstappen	29
6	Actualisatie Wet natuurbescherming	30
6.1	Inleiding	30
6.2	Wettelijk kader	30
6.3	Effectbeoordeling	34
6.4	Conclusie	36
	Bijlage 1: Geraadpleegde literatuur	3

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Gemeente Wormerland is voornemens om in Wormer voor het gebied tussen de Bruynvisweg en de Merckenrif (ontwikkeling 'Zaandriehoek' als onderdeel van de transformatie van de 'Zaanbocht') en ter plaatse van bestaande pakhuis/bedrijfslocaties langs de Veerdijk (ontwikkeling 'Zaanbocht' als onderdeel van de transformatie van de 'Zaanbocht') woningbouw toe te staan. Voor de locaties Veerdijk 56, 57, 58 en 59 (onderdeel 'Zaanoever' van transformatie Zaanbocht) en de locatie Veerdijk 41 is concreet initiatief genomen om ter plaatse van de bestaande panden appartementen te realiseren en zodoende de voormalige pakhuizen te herontwikkelen. Voor het onderzoeksgebied is in 2012 ook een quick scan uitgevoerd. Dit onderzoek dient geactualiseerd te worden. Voor het rijksmonument Pakhuis Bassein (Veerdijk 41) en gemeentelijke monumenten pakhuizen Herinnering en Geloof (Veerdijk 57 en 59) is in maart 2016 reeds een (actualiserende) quick scan door SAB uitgevoerd. De overige panden (Veerdijk 56 en 58) worden meegenomen in voorliggende quick scan. Om de initiatieven in het Zaanbochtgebied te kunnen realiseren wordt voor het gebied van de Zaandriehoek een wijzigingsbevoegdheid opgenomen en krijgt de bestaande bebouwing langs de Zaan ('Zaanoever') een nieuwe gemengde bestemming.

Bij ruimtelijke ingrepen moet rekening gehouden worden met de aanwezige natuurwaarden in en om het plangebied. Voordat ruimtelijke ingrepen mogen plaatsvinden, dient eerst een onderzoek uitgevoerd te worden in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (*gebiedsbescherming*), de Flora- en faunawet (*soorten-bescherming*) en eventuele andere betrokken natuurregeling. Uit dit onderzoek moet blijken of met de ingrepen negatieve effecten op beschermde gebieden en soorten zijn te verwachten en of daarvoor respectievelijk een vergunning of ontheffing noodzakelijk is. In hoofdstuk 1 tot en met 5 wordt dit onderzoek weergegeven. Op 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden. In hoofdstuk 6 bespreken we mogelijke effecten op natuurwaarden die zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming.

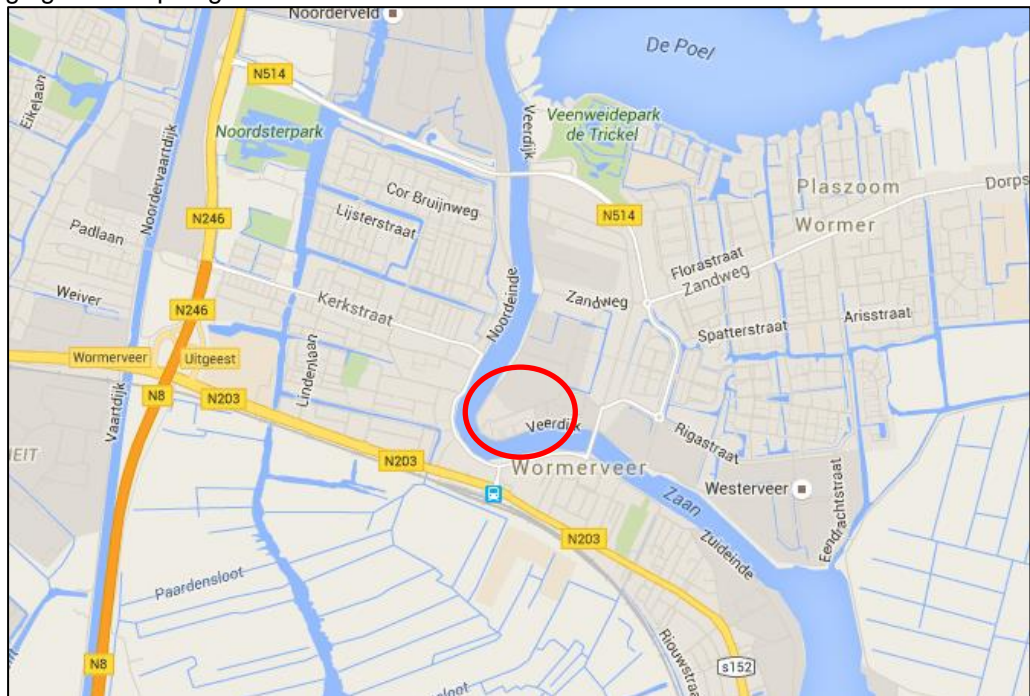
1.2 Plangebied 'Zaanbocht, onderdeel Zaandriehoek en Zaanoever'

1.2.1 *Huidige situatie onderzoeksgebied*

Het plangebied / onderzoeksgebied 'Zaanbocht, onderdeel Zaandriehoek en Zaanoever' ligt in Wormer (gemeente Wormerland, provincie Noord-Holland). Wormer ligt tussen de plaatsen Heemskerk en Purmerend, ten westen van het Markermeer. De omgeving kenmerkt zich door laagveengebied met de karakteristieke weidegronden. Op grotere afstand liggen Natura 2000-gebieden Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder, Polder Westzaan en Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld.

Het onderzoeksgebied ligt op de oostelijke oever in een binnenbocht van de rivier de Zaan en bestaat voornamelijk uit braakliggende grond. Ongeveer de helft van het terrein is begroeid met bomen en ook zijn er enkele watergangen aanwezig. De bebouwing in het onderzoeksgebied zelf bestaat uit enkele industriële gebouwen (Veerdijk 56, 58 en 60). Het plangebied 'Zaanbocht, onderdeel Zaandriehoek en Zaanoever'

wordt begrensd door het Merckenrif in het zuiden en oosten, industriële panden in het noorden en de Veerdijk in het westen. Navolgende afbeeldingen geven de globale ligging van het plangebied weer.

Topografische kaart met de globale ligging van het plangebied (rood omkaderd). Bron: Google Maps. Bewerking: SAB.

Luchtfoto met de globale ligging van het plangebied Zaanbocht, onderdeel Zaandriehoek en Zaanoever (rood omkaderd). Bron: Google Maps. Bewerking: SAB.

Op 26 mei 2016 is een veldbezoek uitgevoerd. Navolgende afbeeldingen geven een impressie van het plangebied ten tijde van het veldbezoek.

Plangebied ten tijde van het veldbezoek. Braaliggend terrein met bomen en watergangen.

Plangebied ten tijde van het veldbezoek. Locatie Veerdijk 58 (links) en Veerdijk 56 (rechts).

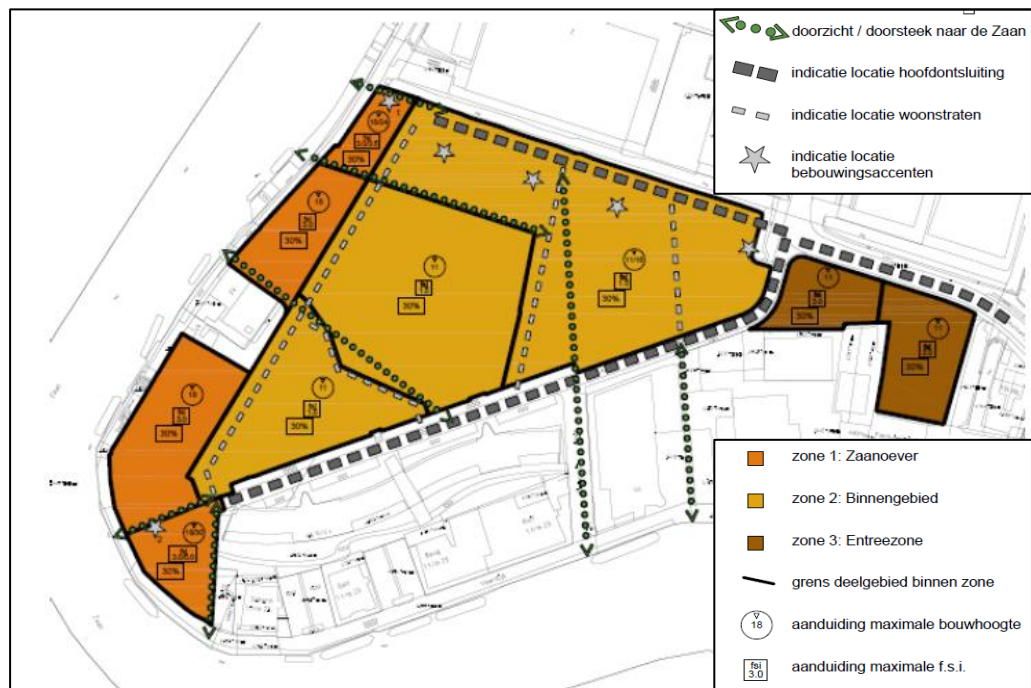
1.2.2 Toekomstige situatie

De exacte toekomstige inrichting van het gebied van de Zaandriehoek is op dit moment nog niet bekend. Er zijn wel al stedenbouwkundige randvoorwaarden vastgelegd voor de Zaandriehoek en Zaanoever. Het betreft de volgende randvoorwaarden:

- In aansluiting op het gemeentelijk beleid zoals onder meer weergegeven in de gemeentelijke woonvisie 2007-2020, mag het gebied worden getransformeerd naar een woongebied met bijbehorende infrastructuur en groen- en waterstructuur. Dit betekent dat de huidige bestemming mag worden gewijzigd in bestemmingen die hiermee samenhangen, namelijk wonen, tuin, verkeer, groen en water.

- Er dient rekening te worden gehouden met het gemeentelijk beleid dat gericht is op het bieden van kansen voor starters en het binden van jonge huishoudens. Dit is onder andere vastgelegd in de woonvisie 2007-2020 waarin gesteld wordt dat in een nieuwbouwprogramma 30% sociale woningen moeten worden opgenomen en dat ingezet moet worden op doorstroming uit de betaalbare huur- en koopvoorraad.
- Er dient rekening te worden gehouden met de realisatie van voldoende parkeergelegenheid. Voldoende is in dit geval dat er als gevolg van de herontwikkeling, geen parkeerproblemen mogen ontstaan in het wijzigingsgebied zelf, maar ook niet in de omgeving van het wijzigingsgebied. Op het moment van opstellen van dit bestemmingsplan wordt gedacht dat aan deze voorwaarde wordt voldaan als de parkeercapaciteit in het wijzigingsgebied wordt gesteld op 1,5 parkeerplaats per wooneenheid (woning of appartement).

De randvoorwaardenkaart op navolgende afbeelding laat een aantal voorwaarden zien ten aanzien van de ruimtelijke hoofdstructuur (Bron: bestemmingsplan Bedrijventerreinen).

Stedenbouwkundige randvoorwaardenkaart Zaantrijkhoek en Zaanoever.

Voor de verbouw-sloop-herbouw locatie Veerdijk 56 en 58 zijn wel al concrete bouwplannen bekend namelijk:

- Herontwikkeling van het bestaand bedrijfsgebouw Veerdijk 56 van 3 bouwlagen om dit gebouw te vervangen door een nieuw gebouw van 4 bouwlagen met op begane grond gemengde gebruiksmogelijkheden en in de 2e, 3e en 4e bouwlaag, in totaal maximaal 6 appartementen. De nieuwe bouwhoogte bedraagt circa 12 meter. De ontsluiting van het gebouw is aan de zijkant van het gebouw (zuidgevel).
- Herbouw van bestaand voormalig pakhuis De Hoop Veerdijk 58 door sloop bestaand bedrijfspand en terug brengen van een gebouw met het karakter

van het voormalige pakhuisgebouw met daarin een halfverdiepte parkeerkelder en in totaal maximaal 40 appartementen verdeeld over 5 bouwlagen.

2 Wettelijk kader

De bescherming van natuur is op te delen in gebiedsbescherming en soortenbescherming. Bepaalde natuurgebieden worden per 1-1-2017 beschermd door de Wet natuurbescherming (tot 1-1-2017 de Natuurbeschermingswet 1998) en daarnaast is ook in provinciale verordeningen gebiedsbescherming vastgelegd, waaronder de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland. Ook de bescherming van plant- en diersoorten is per 1-1—2017 geregeld in de Wet natuurbescherming (voorheen in de Flora- en faunawet).

2.1 Gebiedsbescherming

2.1.1 Inleiding

Op grond van artikel 2.1 van de Wet natuurbescherming kunnen natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna, door de Minister worden aangewezen ter uitvoering van de Vogelrichtlijn- en/of Habitatrichtlijn, de zogeheten Natura 2000-gebieden. Ook kan de Minister op grond van deze wet in enkele specifieke gevallen bijzondere nationale natuurgebieden aanwijzen. De Wet natuurbescherming draagt Gedeputeerde Staten daarnaast op, om in hun provincie te zorgen voor een landelijk ecologisch netwerk, genaamd Natuurnetwerk Nederland. De bescherming van dit natuurnetwerk wordt geregeld bij provinciale verordening. Daarnaast kunnen provincies bij provinciale verordening andere gebieden met bijzondere natuurwaarden beschermen, genaamd bijzondere provinciale natuurgebieden en bijzondere provinciale landschappen. Hieronder wordt een toelichting gegeven bij de verschillende vormen van gebiedsbescherming.

2.1.2 *Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale natuurgebieden*

Voor alle Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale natuurgebieden geldt op basis van artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming een zorgplicht. Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor deze gebieden. Dit houdt onder meer in dat men negatieve gevolgen voor deze gebieden zoveel mogelijk beperkt door het nemen van alle maatregelen die redelijkerwijs kunnen worden verwacht. Voor Natura 2000-gebieden heeft deze zorgplicht een beperkte zelfstandige betekenis, volgens de Memorie van Toelichting. Dat heeft er mee te maken dat de Wet natuurbescherming voldoende instrumenten bevat om schadelijke handelingen in Natura 2000-gebieden te beperken.

Natura 2000-gebieden

Bij de aanwijzing van een Natura 2000-gebied worden voor het gebied instandhoudingsdoelstellingen voor te beschermen soorten en/ of habitats vastgesteld. Conform artikel 2.7, lid 2 van de Wet natuurbescherming is het verboden om zonder vergunning projecten of andere handelingen te realiseren of te verrichten die, gelet op deze instandhoudingsdoelstelling van een Natura 2000-gebied, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten kunnen verslechteren, of een significant verstrend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Verder geldt dat een plan, dat afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten, significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, door een bestuursor-

gaan pas vastgesteld kan worden indien een passende beoordeling is gemaakt (artikel 2.7 lid 1).

Voor een plan of een project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, en dat afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, dient een passende beoordeling gemaakt te worden, van de gevolgen voor het Natura 2000-gebied, rekening houdend met de instandhoudingsdoelstellingen. Blijkt uit de passende beoordeling dat er geen aantasting plaatsvindt van de natuurlijke kenmerken van een Natura 2000-gebied, dan kan het betreffende plan worden vastgesteld, of kan voor de projecten door Gedeputeerde Staten een vergunning worden verleend. In bepaalde gevallen kan, ondanks dat uit de passende beoordeling blijkt dat aantasting van de natuurlijke kenmerken mogelijk is, een plan toch worden vastgesteld of kan een vergunning toch worden verleend. Er dient dan te worden voldaan aan de zogeheten ADC criteria. De ADC criteria houden in: i) dat er geen alternatieve oplossingen zijn, ii) dat er sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang en iii) dat de nodige compenserende maatregelen worden getroffen.

Bijzondere nationale natuurgebieden

In uitzonderlijke gevallen kan de Minister, op grond van artikel 2.11, bijzondere nationale natuurgebieden aanwijzen. De Minister kan dit doen voor een gebied dat is of wordt aangemeld als Habitatrichtlijngebied, maar nog niet definitief is aangewezen. Ook kan het voor een gebied dat nog geen onderdeel is van het Natura 2000-netwerk, maar waar compenserende maatregelen worden getroffen voor de realisatie van een project met significante gevolgen. Tot slot kan een gebied worden aangewezen in het geval dat dat noodzakelijk is in het kader van de Vogel- of Habitatrichtlijn, om een gunstige staat van instandhouding te realiseren. Ter bescherming van de bijzondere nationale natuurgebieden kan de Minister verschillende maatregelen nemen, waaronder toegangsbeperkingen tot het gebied, het gebruik maken van zijn of haar aanschrijvingsbevoegdheid en het treffen van behoud- en herstelmaatregelen in het gebied.

2.1.3 *Natuurnetwerk Nederland*

Ter bescherming van vogelsoorten, van soorten van de Habitatrichtlijn en van rode lijstsoorten dienen provincies, op basis van artikel 1.12 van de Wet natuurbescherming, zorg te dragen voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend ecologisch netwerk, genaamd Natuurnetwerk Nederland (voorheen Ecologische Hoofdstructuur, EHS). De bescherming van dit netwerk gebeurt bij provinciale verordening. Daarnaast kunnen provincies bij provinciale verordening andere gebieden met bijzondere natuurwaarden beschermen, zoals weidevogelgebieden of ganzenfoeragegebied.

Voor Natuurnetwerk Nederland geldt, op basis van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening, dat ontwikkelingen niet mogen leiden tot een significante vermindering van de oppervlakte, kwaliteit of samenhang van de aanwezige natuur. Daarnaast mogen de instandhouding en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van deze gebieden niet significant worden beperkt.

In de provincie Noord-Holland wordt niet gesproken van Natuurnetwerk Nederland maar van Natuurnetwerk Noord-Holland (hierna: NNN). Ook is hier sprake van gan-

zenfoerageergebied en weidevogelleefgebied. Voor dergelijke gebieden geldt dat het natuurbelang prioriteit heeft. Voor het NNN geldt dat geen negatieve effecten op de vastgestelde natuurdoelen mogen plaatsvinden. In ganzenfoerageergebieden en weidevogelleefgebieden mogen de ruimtelijke ingrepen geen negatieve effecten hebben op de broedende weidevogels en rustende en foeragerende ganzen. Ruimtelijke ingrepen zijn in bovengenoemde gebieden alleen toegestaan als ze de wezenlijke kenmerken en waarden niet aantasten. Onder bepaalde voorwaarden zijn ingrepen die deze waarden aantasten, wel toegestaan. Deze voorwaarden zijn beschreven in artikel 19 (voor NNN en natuurverbindingen) en artikel 25 (voor weidevogelleefgebied) van de Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV). In alle gevallen geldt dat een aantasting, als deze wordt toegestaan, gecompenseerd moet worden, zodat de natuur er netto niet op achteruit gaat.

2.2 Soortenbescherming

De bescherming van dier- en plantensoorten is tot 1-1-2017 geregeld in de Flora en faunawet Per 1-1-2017 is dit geregeld in de Wet natuurbescherming.

2.2.1 *Verboden en zorgplicht*

Voor een aantal soorten is door middel van verboden een beschermingsregime opgenomen. Er is een apart beschermingsregime voor vogelrichtlijnsoorten (artikelen 3.1-3.4), voor habitatrichtlijnsoorten (artikelen 3.5-3.9) en voor andere soorten (artikelen 3.10 en 3.11).

Naast de beschermde plant- en diersoorten geldt op basis van artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming voor al de in het wild levende soorten ook een zorgplicht. Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor deze soorten en hun directe leefomgeving. Dit houdt onder meer in dat men negatieve gevolgen voor aanwezige soorten zoveel mogelijk beperkt door het nemen van alle maatregelen die redelijkerwijs kunnen worden verwacht.

Vogelrichtlijnsoorten

Voor ruimtelijke ingrepen zijn de volgende verboden relevant: het is verboden om van nature in Nederland in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen, het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van deze soorten te beschadigen of te vernielen of nesten van vogels weg te nemen. Ook is het verboden deze soorten opzettelijk te storen wanneer dit van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de soort.

De verboden in de wet zorgen voor een goede bescherming van nesten van alle in het wild levende vogelsoorten tijdens het broedseizoen. Het vernielen van nesten is verboden en het verstoren van nesten is enkel toegestaan indien geen sprake is van een negatieve invloed op de staat van instandhouding van de betreffende vogelsoorten. Globaal loopt het broedseizoen van half maart tot half augustus, maar ook de nesten van broedende vogels buiten deze periode zijn beschermd. Daarnaast zijn van een aantal vogelsoorten de nesten jaarrond beschermd, dus ook als ze niet als broedlocatie worden gebruikt. Het betreft dan over het algemeen soorten die hun nest het gehe-

le jaar als verblijfplaats gebruiken of soorten die niet in staat zijn om een eigen nest te bouwen.

Habitatrichtlijnsoorten

Voor ruimtelijke ingrepen zijn de volgende verboden relevant: het is verboden om soorten van de Habitatrichtlijn en van de verdragen van Bonn en Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden, te vangen of te verstoren, om eieren opzettelijk te vernielen, om voortplantings- of rustplaatsen te beschadigen en om planten van de Habitatrichtlijn en van het verdrag van Bern opzettelijk te ontwortelen of te vernielen.

Andere soorten

Naast de vogelrichtlijnsoorten en de habitatrichtlijnsoorten worden in de wet een aantal diersoorten en plantensoorten beschermd. Voor deze soorten zijn bij ruimtelijke ingrepen de volgende verboden relevant: het is verboden deze soorten opzettelijk te doden of te vangen, om de vaste voortplantings- of rustplaatsen te beschadigen en om de plantensoorten opzettelijk te ontwortelen of te vernielen.

2.2.2 Opzetvereiste

Bij veel van de hierboven genoemde verboden is er sprake van een opzetvereiste. Zo is het verboden om vogelnesten opzettelijk te beschadigen. In de wet wordt bij deze opzet uitgegaan van 'voorwaardelijke opzet'. Bij voorwaardelijke opzet is men zich bij het handelen bewust van de mogelijke negatieve consequenties, terwijl men de handeling toch uitvoert. Een voorbeeld van voorwaardelijke opzet is iemand die in het voorjaar een boom omzaagt en daarbij 'per ongeluk' een vogelnest beschadigt. De persoon had niet de opzet dit nest te beschadigen. Maar in de broedtijd van vogels is er wel een aanzienlijke kans dat er in een boom een vogel nestelt. Er kan daarom toch sprake zijn van opzettelijke beschadiging van het nest; voorwaardelijke opzet.

2.2.3 Vrijstelling, gedragscodes en ontheffing

Provinciale Staten kunnen in een verordening een vrijstelling verlenen van de bovenstaande verboden. De provincie Noord-Holland heeft besloten voor een aantal algemeen voorkomende zoogdiersoorten en amfibieën een vrijstelling te verlenen, voor handelingen die men verricht in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling en voor handelingen in het kader van bestendig beheer en onderhoud. Het betreft de soorten aardmuis, bosmuis, dwergmuis, dwergspitsmuis, egel, gewone bosspitsmuis, haas, huisspitsmuis, konijn, ree, rosse woelmuis, tweekleurige bosspitsmuis, veldmuis, vos, woelrat, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, meerkikker en middelste groene kikker.

Daarnaast zijn de in paragraaf 2.2.1 beschreven verboden niet van toepassing op handelingen die men uitvoert in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling of bestendig beheer en onderhoud, wanneer men die handelingen uitvoert conform een goedgekeurde gedragscode. Gedragscodes kunnen daarbij zowel gebruikt worden voor de omgang met de vogelrichtlijnsoorten, de habitatrichtlijnsoorten als de andere beschermde soorten. Wel geldt voor de vogelrichtlijnsoorten en de habitatrichtlijnsoorten de aanvullende eis dat de handelingen die men uitvoert een wettelijk belang dienen uit de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Het gaat dan onder meer om handelingen

in het belang van de volksgezondheid, openbare veiligheid of ter bescherming van flora en fauna

Tot slot kunnen Gedeputeerde Staten, wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat, onder bepaalde voorwaarde een ontheffing verlenen van de verboden. Ook hierbij geldt voor vogelrichtlijnsoorten en habitatrichtlijnsoorten dat aan de handelingen die men verricht een wettelijk belang van de Vogelrichtlijn respectievelijk de Habitatrichtlijn ten grondslag dient te liggen.

3 Quick scan Natuur

3.1 Onderzoeksmethode Quick scan

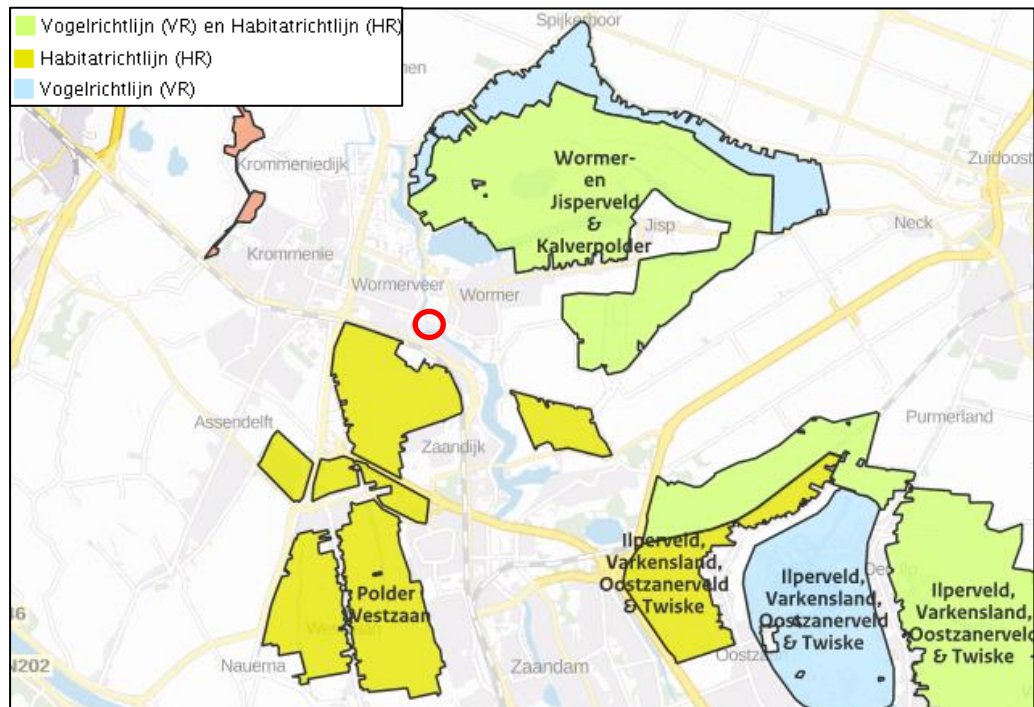
De Quick scan Natuur is gebaseerd op een biotoopinschatting door een ecooloog van SAB. Bij het uitvoeren van de quick scan is gebruik gemaakt van de meest recente verspreidingsgegevens van soorten uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFB). Voor aanvullende visualisering van deze gegevens wordt gebruik gemaakt van relevante literatuur. Bijlage 1 vermeldt de geraadpleegde bronnen.

Op 26 mei 2016 heeft een ecooloog van SAB het plangebied Zaandriehoek en Zaanoever en de directe omgeving verkend. Doel van deze veldverkenning was om een indruk te krijgen van de habitats ter plaatse en om de geschiktheid voor de verschillende soortgroepen te beoordelen. Het veldbezoek heeft nadrukkelijk niet de status van een volledige veldinventarisatie. Het eenmalige veldbezoek geeft slechts een globaal beeld van aanwezige soorten en habitats op basis van een momentopname.

3.2 Gebiedsbescherming.

3.2.1 *Wet natuurbescherming*

Het projectgebied ligt niet in een gebied dat in het kader van de Wet natuurbescherming is aangewezen (zie navolgende afbeelding).

Globale ligging van het projectgebied (rood omkaderd) ten opzichte van Natura 2000-gebieden.
Bron: Aerius. Bewerking: SAB.

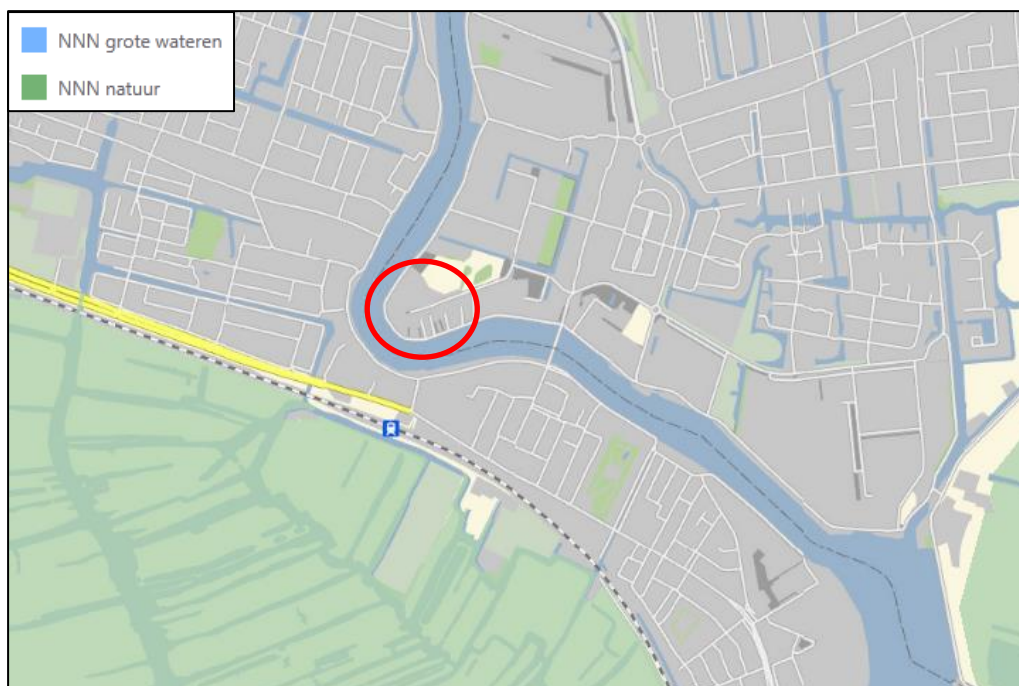
In een straal van 3 kilometer bevindt zich geen Beschermd Natuurmonument, maar wel twee Natura 2000-gebied. Dit betreft Natura 2000-gebied Polder Westzaan en Na-

tura 2000-gebied Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder. Deze gebieden liggen op respectievelijk 300 meter en 1,6 kilometer afstand.

Vanwege de tussengelegen provinciale weg N203 en achtergrondverstoring uit de kern van Wormer zijn directe negatieve effecten van het project op nabijgelegen Natura 2000-gebieden niet te verwachten. Bij indirecte negatieve effecten kan in dit geval vooral worden gedacht aan vermisting en verzuring, verstoring door geluid, verstoring door licht, verstoring door trillingen en optische verstoringen. Echter, vanwege de hoge verstoringgraad van de tussengelegen woonwijk en provinciale weg, zijn storingsfactoren als verstoring door geluid, licht en optische verstoring niet te verwachten. Voor trillingen geldt bovendien dat deze niet verder reiken dan 250 meter (SBR, 2003). Het plangebied is 300 meter verwijderd van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied. Trillingen reiken dus niet tot in het Natura 2000-gebied. Indirecte effecten veroorzaakt door een toename in stikstofdepositie is door een toename in woningen en bijbehorend verkeer echter niet uit te sluiten. Een toename in stikstof kan vermisting en/of verzuring in stikstofgevoelige habitats in de nabijgelegen Natura 2000-gebieden veroorzaken en de kernkwaliteiten en instandhoudingsdoelstellingen in deze gebieden beïnvloeden. Een voortoets wordt noodzakelijk geacht om deze mogelijk negatieve effecten te beoordelen. De voortoets is een separaat onderzoek.

3.2.2 *Natuurnetwerk Nederland, natuurverbindingen, ganzenfoerageergebied en weidevogelleefgebied*

Het plangebied ligt niet in het NNN, een natuurverbinding, een weidevogelleefgebied of een ganzenfoerageergebied. Het dichtstbijzijnde gedeelte van het NNN bevindt zich op ongeveer 300 meter ten zuiden van het plangebied. Dit gebied is tevens aangewezen als weidevogelleefgebied. De dichtstbijzijnde natuurverbinding bevindt zich op ongeveer 3 kilometer afstand, het dichtstbijzijnde ganzenfoerageergebied ligt op meer dan 10 kilometer afstand. Navolgende afbeelding illustreert de globale ligging van het plangebied ten opzichte van het NNN.

Globale ligging van het plangebied (rood omkaderd) ten opzichte van het NNN. Bron: Natuurbeheerplan 2016, Provincie Noord-Holland. Bewerking: SAB.

Aangezien het plangebied niet in het NNN, een natuurverbinding, een weidevogelleefgebied of een ganzenoerageergebied ligt, vormt de ligging van het plangebied ten opzichte van deze gebieden geen beperkingen voor de beoogde plannen. Vanwege de afstand, tussengelegen provinciale weg en de bestaande achtergrondverstoring uit de kern van Wormer zijn er daarnaast geen negatieve effecten te verwachten op deze gebieden.

3.3 Soortenbescherming

In het kader van de Wet natuurbescherming (tot 1-1-2017 Flora en faunawet) is getoetst of ter plaatse van de ruimtelijke ingrepen sprake is of kan zijn van negatieve effecten op beschermde planten en dieren. De beoogde ontwikkelingen kunnen biotoopverlies of verstoring (indirect biotoopverlies) tot gevolg hebben. In deze paragraaf zal vooral ingegaan worden op strikt beschermde soorten (beschermingscategorie 2 en 3) aangezien hiervoor geen algehele vrijstelling geldt voor ruimtelijke ingrepen.

3.3.1 Vaatplanten

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF komen in de buurt van het plangebied de strikt beschermde vaatplanten gewone spindotterbloem, klein glaskruid, ronde zonnedauw en welriekende nachtorchis voor.

De groeiplaats van ronde zonnedauw bestaat uit open, natte, zure grond op zand en veen. De soort is karakteristiek voor natte heidevegetaties en hoogveenvegetaties en kan daarnaast voorkomen in natte, kalkarme duinvalleien en in laagveengebieden (veenmosrietland, veenheide). Een biotoop is niet in het plangebied aanwezig. Het plangebied bestaat grotendeels uit een braakliggend terrein begroeid met pionierssoorten. Stabiele en natuurlijke vegetaties, zoals natte heidevegetaties en hoogveen-

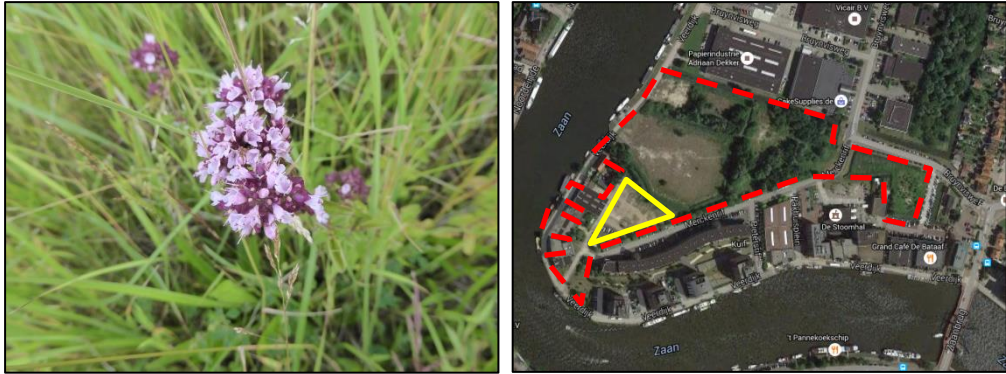
vegetaties, zijn niet in het plangebied aanwezig. Daarnaast bestaat de grond in het plangebied niet uit veen. Het plangebied vormt daardoor geen geschikte groeiplaats voor ronde zonnedauw. Deze soort wordt om die reden niet in het plangebied verwacht.

De groeiplaats van klein glaskruid bestaat uit vochtige tot droge, voedselrijke stenige elementen. De soort wordt vaak aangetroffen op kalkrijke muren. In het plangebied zijn een aantal gebouwen aanwezig. Deze stenige elementen zijn tijdens bloeiperiode van klein glaskruid (mei-oktober) onderzocht op de aanwezigheid van deze soort. Klein glaskruid is niet in het plangebied aangetroffen. Deze soort wordt daarom ook niet in het plangebied verwacht.

De groeiplaats van welriekende nachtorchis bestaat uit een vrij voedselarme, min of meer zure en humusrijke bodem in schrale graslanden en heiden. Het braakliggende terrein in het plangebied is tijdens de bloeiperiode van welriekende nachtorchis (juni-juli) geïnspecteerd op de aanwezigheid van deze soort. De soort is niet aangetroffen. Negatieve effecten van de beoogde ontwikkelingen op welriekende nachtorchis worden daarom niet verwacht.

Spindotterbloem vereist een natte groeiplaats die dagelijks langdurig onder water staat. Deze soort is een oeverplant die groeit in buitendijkse rietlanden waar de schommelingen van de waterstand relatief groot zijn. Van een dergelijke groeiplaats, die dagelijks langdurig onder water staat, is in het plangebied geen sprake. Bovendien is het veldbezoek uitgevoerd tijdens de bloeiperiode van spindotterbloem (april – mei) en is de soort niet in het plangebied aangetroffen. Deze soort wordt daarom niet in het plangebied verwacht.

De groeiplaats van wilde marjolein bestaat uit vrij droge, matig voedselrijke tot schrale, zonnige tot zwak beschaduwde, kalkrijke plaatsen. De plant heeft een voorkeur voor ruige vegetaties met voldoende structuur en openheid. De soort wordt vooral aangetroffen in droge stroomdalgraslanden en in zoomvegetaties. Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF komt wilde marjolein niet in de directe omgeving van het plangebied voor. Echter, de soort is tijdens het veldbezoek wel in het plangebied aangetroffen (zie navolgende afbeeldingen). Gezien de aanwezigheid van deze vaatplantensoort dient volgens een goedgekeurde gedragscode gewerkt te worden en dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld om schade aan deze plant te voorkomen.

Wilde marjolein in het zuiden van het plangebied. De globale ligging van de groeiplaats van wilde marjolein is geel omkaderd.

Tijdens het veldbezoek zijn daarnaast nog algemene plantensoorten aangetroffen zoals berenklauw, bitterzoet, koningskaars, kleeftkruid, fluitenkruid, gewone braam, smalle weegbree, groot hoefblad, grote brandnetel, hazenpootje, witte honingklaver en zilverschoon. Aangezien deze soorten niet aanvullend zijn beschermd vormt de aanwezigheid van deze soorten geen belemmering voor het uitvoeren van de geplande ruimtelijke ontwikkeling.

3.3.2 Grondgebonden zoogdieren

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFP komen de waterspitsmuis en de noordse woelmuis in de buurt van het plangebied voor.

De biotoop van de waterspitsmuis bestaat uit beken, rivieren, sloten, plassen, natuurlijke duinmeren en uit plaatsen waar grondwater opwelt. De soort houdt van schoon, niet te voedselrijk, vrij snel stromend tot stilstaand water met een behoorlijk ontwikkelde watervegetatie en ruig begroeide oevers. Volgens verspreidingsgegevens van de NDFP zijn meerdere waarnemingen van de waterspitsmuis in de omgeving gedaan. Dit betreft waarnemingen in de veenweidegebieden ten zuiden van het plangebied. De laatste drie jaar is de aanwezigheid van de waterspitsmuis in de directe omgeving echter niet aangetoond. Er is daarnaast geen sprake van een directe en natuurlijke verbinding tussen de veenweidegebieden en het plangebied, waardoor het plangebied niet zonder barrières bereikbaar is vanuit de directe omgeving. Hoewel het plangebied meerdere watergangen bevat, is het daarnaast niet waarschijnlijk dat waterspitsmuizen zich ophouden in het plangebied. De waterkwaliteit voldoet niet aan de soortspecifieke eisen. Negatieve effecten van de beoogde ontwikkelingen op vaste rust- of verblijfplaatsen van waterspitsmuizen zijn niet te verwachten.

De biotoop van de noordse woelmuis bestaat uit hoge vegetaties met voornamelijk grasachtige planten. De soort is erg gevoelig voor concurrentie met andere woelmuizen. In gebieden waar andere woelmuizen voorkomen zoekt de soort natte terreinen op, zoals moeras, extensief gebruikte weilanden, vochtige duinvalleien periodiek overstroomde terreinen. Zonder concurrentie van andere woelmuizen leeft de soort in drogere gebieden, zoals wegbermen of droog naaldbos. De laatste 10 jaar zijn er volgens verspreidingsgegevens van de NDFP meerdere waarnemingen van de noordse woelmuis in de omgeving gedaan. Dit betreft waarnemingen in de veenweidegebieden ten zuiden en ten oosten van het plangebied. De laatste drie jaar is de aanwezigheid van de noordse woelmuis in de directe omgeving echter niet aangetoond. Er is daarnaast

geen sprake van een directe en natuurlijke verbinding tussen de veenweidegebieden en het plangebied, waardoor het plangebied niet zonder barrières bereikbaar is vanuit de directe omgeving. Een biotoop bestaande uit vochtige graslanden, moerasgebied, vochtige duinvalleien of droog naaldbos is bovendien niet in het plangebied aanwezig. Het plangebied voldoet daardoor niet aan de soortspecifieke leefomgevingseisen van de noordse woelmuis. De noordse woelmuis wordt om bovenstaande redenen niet in het plangebied verwacht.

3.3.3 Vleermuizen

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFP komen de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en meervleermuis in de buurt van het plangebied voor. Alle vleermuissoorten, alsmede hun verblijfplaatsen, essentiële foerageergebieden en vliegroutes zijn strikt beschermd volgens de Flora- en faunawet.

Vleermuizen zijn globaal op te delen in gebouwbewonende soorten zoals gewone dwergvleermuis en boombewonende soorten als rosse vleermuis en watervleermuis. Daarnaast bestaan soorten die van beide elementen gebruikmaken. Daarbij is ook onderscheid te maken in zomer- en winterverblijfplaatsen van de verschillende soorten. Sommige soorten zoals de gewone dwergvleermuis verblijven het gehele jaar in gebouwen (spouwmuren, achter gevelbetimmeringen, etc.). Andere soorten als de rosse vleermuis verblijven jaarrond in bomen (in holten, holen en achter loshangend schors). De watervleermuis overwintert echter weer in bunkers, grotten en kelders en verblijft in de zomerperiode in boomholten.

Gebouwbewonende vleermuissoorten

Gebouwbewonende vleermuizen hebben hun verblijfplaats achter gevelbetimmering, in spouwmuren, achter dakbeschot en in schoorstenen. In het plangebied zijn een aantal gebouwen aanwezig. Dit betreft de panden op de Veerdijk 56, 58 en 60. Tijdens het veldbezoek zijn de gebouwen geïnspecteerd op de aanwezigheid van geschikte kieren, spleten en open stootvoegen. De panden Veerdijk 56 en 60 worden niet geschikt geacht als verblijfplaats voor vleermuizen vanwege het toepassen van damwandprofielen met stalen constructies. Het gebouw op de locatie Veerdijk 58 bestaat uit één bouwlaag (zie navolgende afbeeldingen). Aan de westzijde van het gebouw is een houten betimmering rond de dakgoot aanwezig. Rond de betimmering zijn om meerdere plekken ruime kieren tussen het hout zichtbaar. Ook is er ruimte aanwezig tussen de regenpijp en de dakgootbetimmering. Vleermuizen kunnen via deze openingen de dakgoot bereiken. Ook is er een gat in de muur zichtbaar, waardoor vleermuizen de spouwmuur zouden kunnen bereiken. Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn niet op voorhand in dit gebouw uit te sluiten. Aangezien de bebouwing gesloopt gaat worden, gaan hierdoor mogelijk verblijfplaatsen van vleermuizen verloren waardoor er sprake kan zijn van een overtreding van de Flora- en faunawet. Om met zekerheid vast te kunnen stellen of in het gebouw verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuissoorten aanwezig zijn, wordt nader onderzoek naar deze soorten noodzakelijk geacht.

Locatie Veerdijk 58. Rond de betimmering zijn om meerdere plekken ruime kieren tussen het hout zichtbaar. Ook is er ruimte aanwezig tussen de regenpijp en de dakgootbetimmering. In de muur is een gat aanwezig, waardoor vleermuizen de spouwmuur zouden kunnen bereiken.

Boombewonende vleermuissoorten

Boombewonende soorten worden gevonden in holten en spleten in bomen en achter loshangend schors. Bomen dienen hiervoor een minimale diameter van 30 centimeter te hebben. Zo hebben vleermuizen genoeg ruimte in de boom. Vanaf deze diameter maken spechten ook hopen in bomen, waarvan vleermuizen gebruik kunnen maken. Ook moeten de bomen dermate oud zijn, dat holtes door rotting ontstaan. Op het braakliggende terrein zijn veel bomen aanwezig. Tijdens het veldbezoek zijn deze geïnspecteerd op geschikte holtes en loszittend schors. Deze zijn niet aangetroffen. De meeste bomen hebben daarnaast een te geringe omvang om een geschikte verblijfplaats voor boombewonende vleermuizen te vormen. Verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen worden dan ook niet in het plangebied verwacht.

Essentieel foerageergebied

Alle in Nederland voorkomende vleermuizen leven van insecten. Zij foerageren daarom op plaatsen waar veel insecten aanwezig zijn. Voorbeelden van veel voorkomende foerageergebieden zijn openingen op kruinhoogte tussen bomen, boven water en in de luwte van dijken. Als een dergelijk foerageergebied door tientallen of honderden vleermuizen wordt gebruikt, kan gesproken worden van een essentieel foerageergebied. Als een dergelijk foerageergebied verloren zou gaan, zou de voedselvoorziening van een grote hoeveelheid vleermuizen verdwijnen. Dit kan een groot negatief effect op de vleermuizenpopulatie in het gebied hebben. Daarom zijn dergelijke gebieden strikt beschermd. Op het braakliggende terrein zijn veel bomen aanwezig. Het plangebied zal 's avonds en 's nachts donker zijn omdat er nauwelijks kunstmatige verlichting aanwezig is. Het terrein kan een geschikt foerageergebied voor vleermuizen vormen.

omdat er veel groene elementen aanwezig zijn, er watergangen door het plangebied lopen, het terrein 's avonds donker is en omdat er zich weinig geschikte andere foerageerplekken in de omgeving bevinden. Op voorhand valt daarom niet uit te sluiten dat er met de beoogde plannen een essentieel foerageergebied van vleermuizen verloren gaat. Een nader onderzoek naar foerageergebied van vleermuizen wordt daarom noodzakelijk geacht.

Essentiële vliegroutes

Om zich van hun verblijfplaatsen naar hun foerageergebied te verplaatsen wordt door een aantal soorten steeds dezelfde lijnvormige elementen gebruikt. Bijvoorbeeld de gewone dwergvleermuis gebruikt vaak bomenrijen waaraan het zich kan oriënteren. Als een dergelijke route verdwijnt of onderbroken wordt, vervalt deze mogelijkheid om van verblijfplaats naar foerageergebied te komen. Vleermuizen moeten dan een alternatieve route zoeken. Als dit niet mogelijk is en als de vliegroute door veel vleermuizen wordt gebruikt, kan dit een groot negatief effect op de vleermuizenpopulatie in het gebied hebben. Daarom zijn dergelijke vliegroutes strikt beschermd. In het plangebied zijn veel bomen aanwezig. Dit betreft voornamelijk bomen op het braakliggende terrein en een bomenrij langs de Merckenrif. In het plangebied is echter geen sprake van een duidelijk doorlopende lijnvormige groenstructuur die een essentiële vliegroute voor vleermuizen zou kunnen vormen. In het plangebied zal derhalve geen essentiële vliegroute van vleermuizen aanwezig zijn.

3.3.4 Vogels

Vogelsoorten met niet jaarrond beschermde nesten

Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied soorten met niet jaarrond beschermde nesten aangetroffen als fitis, merel, winterkoning, tjiftjaf, wilde eend en zwartkop. Dergelijke soorten kunnen mogelijk in het plangebied tot broeden komen. Tijdens het broeden zijn alle vogels strikt beschermd. Om te voorkomen dat door de geplande werkzaamheden broedende vogels verstoord worden, adviseren wij om de werkzaamheden buiten de broedperiode (half maart tot half augustus) te starten. Als vogels op zoek gaan naar een geschikte broedlocatie en merken dat het plangebied en de directe omgeving te verstorend zijn, zullen ze een andere locatie zoeken. Daarnaast kan ook in de broedperiode gestart worden met de werkzaamheden. Dan dient aantoonbaar te worden vastgesteld door een expert op het gebied van vogels dat geen broedende vogels in het plangebied aanwezig zijn. Als buiten de broedperiode nog een broedende vogel wordt aangetroffen, is ook deze beschermd en dienen de werkzaamheden ter plaatse gestaakt te worden. Er dient vervolgens contact met een ecooloog te worden opgenomen om de situatie te bespreken en een passende oplossing te vinden.

Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF komt een aantal jaarrond beschermde vogelsoorten in de buurt van het plangebied voor. Het plangebied, gelegen in de kern van Wormer, kan mogelijk onderdeel zijn van het broedbiotoop van enkele strikt beschermde vogelsoorten. Hieronder wordt in meer detail beschreven of en in welke mate het gebied geschikt kan zijn voor betreffende soorten.

Huismus

Huismussen broeden in kieren en spleten van bebouwing en tevens vaak onder (ronde) dakpannen. Een geschikte leefomgeving van de huismus bestaat uit een combinatie van een geschikte nestgelegenheid, voedsel, drinkwater en voldoende dekking in de vorm van stekelige of groenblijvende struiken. Het voedsel van volwassen huismussen bestaat voornamelijk uit zaden van grassen en onkruiden en wordt aangevuld met insecten en hun larven, bessen en bloemknoppen. Voornamelijk plekken waar menselijke bebouwing wordt afgewisseld met groenvoorzieningen herbergen hoge dichtheden aan huismussen. De gebouwen in het plangebied vormen geen geschikte nestlocatie voor de huismus vanwege het toepassen van damwandprofielen of de aanwezigheid van platte daken. In de gebouwen in het plangebied zijn geen kieren of spleten aangetroffen die een geschikte nestlocatie voor de huismus zouden kunnen vormen. Een nestlocatie van de huismus wordt daarom niet in het plangebied verwacht.

Aan de achterzijde van de panden op de Veerdijk is een verruigde vegetatie aanwezig, die geschikt zou kunnen zijn als schuil- of voedselgelegenheid van de huismus. Inheems groen binnen een straal van 50 meter van een verblijfplaats behoort ook tot de functionele leefomgeving van de huismus en is daarom ook jaarrond beschermd. Tijdens het veldbezoek zijn echter geen huismussen in deze groenstructuren waargenomen. Aangezien huismussen zeer honkvast zijn, en zeker in de broedperiode in de directe omgeving van de nesten te vinden zullen zijn, duidt de afwezigheid van de huismus op het feit dat deze groenstructuren geen onderdeel uitmaken van de functionele leefomgeving van deze soort. Negatieve effecten van de beoogde ontwikkelingen op de huismus worden daarom niet waarschijnlijk geacht.

Gierzwaluw

Gierzwaluwen broeden in Nederland onder dakpannen en in kieren en gaten in muren. De gebouwen in het plangebied zijn tijdens het veldbezoek geïnspecteerd op nestmogelijkheden voor de gierzwaluw. Geschikte kieren en spleten zijn echter niet aangetroffen. Verblijfplaatsen van gierzwaluwen worden om die reden niet in het plangebied verwacht.

Andere vogels met jaarrond beschermde nesten

Andere jaarrond beschermde vogelsoorten maken hun nesten op hoge gebouwen (slechtvalk), langs stromende beken (grote gele kwikstaart), in hoge bomen in bos of boomgroepen (buizerd, roek, havik en sperwer), in oude nesten van kraaien, buizerds en eksters in boomgroepen (boomvalk, wespendif) in oude nesten van kraaien en roofvogels in naaldbomen (ransuil), in dichte riet- en moerasvegetatie (bruine kiekendief), in holtes in bomen en in gebouwen (steenuil), in nissen van kerktorens of in andere toegankelijke gebouwen in agrarisch gebied (kerkuil) of op speciale nestpalen (ooievaar). Deze elementen zijn niet in het plangebied aanwezig, nesten van deze jaarrond beschermde vogelsoorten zijn daarom niet in het plangebied te verwachten.

3.3.5 Reptielen

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFP komt de ringslang in de buurt van het plangebied voor.

De ringslang komt vooral voor ten noorden van de grote rivieren, in laagveengebieden, natte heideterreinen, bospercelen en waterrijke zandgronden. De soort zet zijn eieren af op warme, vochtige plekken (broeihopen) en heeft voldoende schuilmogelijkheden in zijn omgeving nodig. Vijvers en sloten kunnen een belangrijk jachtgebied voor de ringslang vormen. Deze dienen bij voorkeur een rijke vegetatie en kikkers en salamanders te bevatten. Ringslangen kunnen ook voorkomen in gebieden met een hoge verstoringsgraad.

Geschikte broeihopen zijn tijdens het veldbezoek niet in het deelgebied waargenomen, waardoor het gebied niet geschikt lijkt als voortplantingslocatie. Echter, aangezien er in het plangebied watergangen aanwezig zijn, deze permanent watervoerende elementen een rijke oevervegetatie bevatten en de aanwezigheid van kikkers tijdens het veldbezoek is vastgesteld, kan het plangebied toch een geschikte leefomgeving voor de ringslang vormen. In het plangebied zijn daarnaast voldoende schuilmogelijkheden in de vorm van bladhopen en een kruidige en rijke ondergroei. Op voorhand kan de aanwezigheid van de ringslang in dit plangebied daarom niet worden uitgesloten. Aangezien er in het plangebied woningen zijn beoogd, kan de mogelijke functie van het gebied voor de ringslang verloren gaan. Hierdoor kan er sprake zijn van een overtreding van de Flora- en faunawet. Een nader onderzoek naar de ringslang wordt daarom noodzakelijk geacht.

3.3.6 Amfibieën

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFP komt de strikt beschermde rugstreepdpad in de buurt van het plangebied voor.

De rugstreepdpad is een bewoner van zandige terreinen met een hoge dynamiek en komt voornamelijk voor langs de grote rivieren en op de hogere zandgronden. De soort is sterk gebonden aan vergraafbaar zand in braakliggend terrein en is voor de voortplanting afhankelijk van ondiepe poeltjes. Het plangebied ligt al geruime tijd braak, ook kunnen er in het plangebied makkelijk ondiepe plassen ontstaan bij een nat voorjaar. Dergelijke elementen vormen een geschikte leefomgeving voor de rugstreepdpad. De rugstreepdpad zou het plangebied daarom zowel kunnen gebruiken als overwinterings- en als voortplantingslocatie. Met de beoogde ontwikkelingen wordt het gebied bebouwd en verdwijnt de braakliggende grond. Hierdoor verdwijnt mogelijk leefgebied van de rugstreepdpad, waardoor er sprake kan zijn van een overtreding van de Flora- en faunawet. Een nader onderzoek naar deze soort wordt daarom noodzakelijk geacht.

3.3.7 Vissen

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFP komen in de buurt van het plangebied de strikt beschermde vissoorten kleine modderkruiper, bittervoorn en rivierdonderpad voor.

Het leefgebied van de rivierdonderpad bestaat uit oevers van grote wateren, meren, kanalen, vaarten, rivieren en sloten. De rivierdonderpad zwemt tot een diepte van enkele meters en komt enkel voor in de delen van wateren voor waar sprake is van waterbeweging en voldoende schuilgelegenheid. In het plangebied zijn permanent watervoerende elementen aanwezig. Dit betreft sloten met een ruig begroeide

oevervegetatie. De rivierdonderpad komt echter voornamelijk voor in grotere wateren, zoals in meren en rivieren. Daarnaast is er in de watergangen in het plangebied geen sprake van waterbewegingen, wat de watergangen een ongeschikte leefomgeving van de rivierdonderpad maakt. Deze soort wordt daarom niet in het plangebied verwacht.

De biotoop van de bittervoorn bestaat uit langzaam stromende en stilstaande zoete wateren. De soort komt voor in poldersloten, vaarten, vijvers, meren en sneller stromende plantenrijke rivieren en beken. Belangrijke elementen voor de leefomgeving van de bittervoorn zijn een goed ontwikkelde onderwatervegetatie of oevervegetatie en een diepte van minimaal 45 centimeter. Daarnaast is de aanwezigheid van zoetwatermossels een voorwaarde voor de voortplanting. In het plangebied zijn permanent watervoerende elementen aanwezig die dieper zijn dan 45 centimeter. Dit betreft sloten met een ruig begroeide oevervegetatie. De aanwezigheid van de bittervoorn kan in deze sloten niet op voorhand worden uitgesloten. Aangezien bij de realisatie van de beoogde plannen watergangen gedempt gaan worden, kunnen mogelijk individuen worden verstoord of in het ergste geval worden gedood. Hierdoor kan er mogelijk sprake zijn van een overtreding van de Flora- en faunawet. Een nader onderzoek naar de bittervoorn wordt daarom noodzakelijk geacht om een mogelijke overtreding van de Flora- en faunawet te voorkomen.

De biotoop van de kleine modderkruiper bestaat uit stilstaand en langzaam stromend water, (polder)sloten, greppels, beken, geïsoleerde plassen, kanalen en oeverzones van meren en plassen. De soort is qua waterkwaliteit en bodemsubstraat niet zo kieskeurig. Kleine modderkruipers hebben een voorkeur voor een zandige bodem maar komen ook voor in water met een dikke sliblaag of kleibodem. De watergangen in het plangebied hebben een ruige oevervegetatie en kunnen een geschikte leefomgeving voor de kleine modderkruiper vormen. De aanwezigheid van deze soort is niet op voorhand in het plangebied uit te sluiten. Aangezien bij de realisatie van de beoogde plannen watergangen gedempt gaan worden, kunnen mogelijk individuen worden verstoord of in het ergste geval worden gedood. Hierdoor kan er mogelijk sprake zijn van een overtreding van de Flora- en faunawet. Een nader onderzoek naar de kleine modderkruiper wordt daarom noodzakelijk geacht om een mogelijke overtreding van de Flora- en faunawet te voorkomen.

3.3.8 *Insecten en andere ongewervelden*

Beschermde insectensoorten en andere beschermde ongewervelden eisen een zeer specifiek habitat. Deze soorten komen in stabiele habitattypen voor zoals heiden en venen. In het betreffende plangebied is geen sprake van een dergelijke stabiele leefomgeving en de juiste leefomstandigheden voor dergelijke soorten. Beschermde insecten en andere ongewervelden zijn daarom niet te verwachten in het plangebied.

4 Conclusie

Gemeente Wormerland is voornemens om in Wormer voor het gebied tussen de Bruynvisweg en de Merckenrif (ontwikkeling 'Zaandriehoek' als onderdeel van de transformatie van de 'Zaanbocht') en ter plaatse van bestaande pak-huis/bedrijfslocaties langs de Veerdijk (ontwikkeling 'Zaanbocht' als onderdeel van de transformatie van de 'Zaanbocht') woningbouw toe te staan. Om de initiatieven in het Zaanbochtgebied te kunnen realiseren wordt voor het gebied van de Zaandriehoek een wijzigingsbevoegdheid opgenomen en krijgt de bestaande bebouwing langs de Zaan (Veerdijk) een nieuwe gemengde bestemming.

4.1 Gebiedsbescherming

In een straal van 3 kilometer bevindt zich geen Beschermd Natuurmonument, maar wel twee Natura 2000-gebied. Dit betreft Natura 2000-gebied Polder Westzaan en Natura 2000-gebied Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder. Deze gebieden liggen op respectievelijk 300 meter en 1,6 kilometer afstand. Vanwege de tussengelegen provinciale weg N203 en achtergrondverstoring uit de kern van Wormer zijn directe negatieve effecten van het project op nabijgelegen Natura 2000-gebieden niet te verwachten. Bij indirecte negatieve effecten kan in dit geval vooral worden gedacht aan vermisting en verzuring, verstoring door geluid, verstoring door licht, verstoring door trillingen en optische verstoringen. Echter, vanwege de afstand, hoge verstoringsgraad van de tussengelegen woonwijk en provinciale weg, zijn storingsfactoren als verstoring door geluid, licht, trillingen en optische verstoring niet te verwachten. Het aspect stikstof verdient een nadere analyse voor wat betreft indirecte effecten. De nadere analyse vindt plaats in de voortoets welke separaat wordt uitgevoerd. Het plangebied ligt niet in het NNN, een weidevogelleefgebied, een natuurverbinding of een ganzenfoerageergebied. Deze gebieden liggen op respectievelijk 300 meter, 300 meter, 3 kilometer en 12 kilometer afstand van het plangebied. Aangezien het plangebied niet in het NNN, een natuurverbinding, een weidevogelleefgebied of een ganzenfoerageergebied ligt, vormt de ligging van het plangebied ten opzichte van deze gebieden geen beperkingen voor de beoogde plannen. Vanwege de afstand, tussengelegen provinciale weg en de bestaande achtergrondverstoring uit de kern van Wormer zijn er daarnaast geen negatieve effecten te verwachten op deze gebieden.

4.2 Soortbescherming

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF komt een aantal strikt beschermde plant- en diersoorten in de buurt van het plangebied voor. De meeste van deze soorten zijn in de huidige situatie echter niet in het gebied te verwachten, omdat mede op basis van het veldbezoek is geconstateerd dat een geschikt leefgebied ontbreekt. Echter, van een paar soorten kan op basis van het medio 2016 uitgevoerde veldbezoek de aanwezigheid niet op voorhand worden uitgesloten. Van een andere soort is de aanwezigheid in het plangebied reeds vastgesteld.

4.2.1 Vleermuizen

In het gebouw op de locatie Veerdijk 58 zijn verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen op grond van het medio 2016 uitgevoerde veldbezoek niet op voorhand

uit te sluiten. Aangezien dit gebouw gesloopt gaat worden, gaan mogelijk verblijfplaatsen van vleermuizen verloren. Hierdoor kan sprake zijn van een overtreding van de Wet natuurbescherming. Een nader onderzoek naar verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen wordt op grond van de quick scan medio 2016 noodzakelijk geacht om de haalbaarheid van het plan in het kader van de Wet natuurbescherming vast te stellen. Voorliggende rapportage van de quick scan medio 2016 is wat wet- en regelgeving betreft in februari 2017 geactualiseerd. De uitkomsten van nader onderzoek dat op grond van de quick scan 2016 is geadviseerd, is in een aparte rapportage weergegeven.

Het braakliggende terrein vormt daarnaast een geschikt foerageergebied voor vleermuizen. Op voorhand valt op grond van de quick scan medio 2016 niet uit te sluiten dat er met de beoogde plannen een essentieel foerageergebied van vleermuizen verloren gaat. Een nader onderzoek naar foeragerende vleermuizen wordt noodzakelijk geacht om de haalbaarheid van het plan in het kader van de Wet natuurbescherming vast te stellen. Voorliggende rapportage van de quick scan medio 2016 is wat wet- en regelgeving betreft in februari 2017 geactualiseerd. De uitkomsten van nader onderzoek dat op grond van de quick scan 2016 is geadviseerd, is in een aparte rapportage weergegeven.

4.2.2 *Rugstreepad*

Het braakliggende terrein in het plangebied vormt een geschikte leefomgeving voor de rugstreepad. De soort zou het plangebied daarom zowel kunnen gebruiken als overwinterings- en als voorplantingslocatie. Met de beoogde ontwikkelingen wordt het gebied bebouwd en verdwijnt de braakliggende grond. Hierdoor verdwijnt mogelijk leefgebied van de rugstreepad, waardoor er sprake kan zijn van een overtreding van de Wet natuurbescherming. Een nader onderzoek naar deze soort wordt daarom op grond van de quick scan medio 2016 noodzakelijk geacht om de haalbaarheid van het plan in het kader van de Wet natuurbescherming vast te stellen. Voorliggende rapportage van de quick scan medio 2016 is wat wet- en regelgeving betreft in februari 2017 geactualiseerd. De uitkomsten van nader onderzoek dat op grond van de quick scan 2016 is geadviseerd, is in een aparte rapportage weergegeven.

4.2.3 *Ringslangen*

Op voorhand kan op grond van de quick scan medio 2016 de aanwezigheid van de ringslang op het braakliggende terrein in het plangebied niet worden uitgesloten. Aangezien er in het plangebied woningen zijn beoogd, kan de mogelijke functie van het gebied voor de ringslang verloren gaan. Hierdoor kan er sprake zijn van een overtreding van de Wet natuurbescherming. Een nader onderzoek naar de ringslang wordt daarom noodzakelijk geacht om de haalbaarheid van het plan in het kader van de Wet natuurbescherming vast te stellen. Voorliggende rapportage van de quick scan medio 2016 is wat wet- en regelgeving betreft in februari 2017 geactualiseerd. De uitkomsten van nader onderzoek dat op grond van de quick scan 2016 is geadviseerd, is in een aparte rapportage weergegeven.

4.2.4 Vissen

De aanwezigheid van de bittervoorn en kleine modderkruiper kan in de watergangen in het plangebied niet op voorhand worden uitgesloten. Aangezien bij de realisatie van de beoogde plannen watergangen gedempt gaan worden, kunnen mogelijk individuen worden verstoord of in het ergste geval worden gedood. Hierdoor kan er mogelijk sprake zijn van een overtreding van de Wet natuurbescherming. Een nader onderzoek naar de bittervoorn wordt daarom noodzakelijk geacht om de haalbaarheid van het plan in het kader van de Wet natuurbescherming vast te stellen. Voorliggende rapportage van de quick scan medio 2016 is wat wet- en regelgeving betreft in februari 2017 geactualiseerd. De uitkomsten van nader onderzoek dat op grond van de quick scan 2016 is geadviseerd, is in een aparte rapportage weergegeven.

4.2.5 Wilde marjolein

In het zuiden van het plangebied is wilde marjolein aangetroffen. Dit is een tabel 2-soort vanuit de voormalige Flora- en faunawet. In de praktijk betekent dit dat bij een ruimtelijke ontwikkeling volgens een goedgekeurde gedragscode gewerkt moet worden om schade aan deze soort te voorkomen. Om voor een specifieke situatie als deze een dergelijke gedragscode met algemene maatregelen te gebruiken is het noodzakelijk een ecologisch werkprotocol voor de wilde marjolein op te stellen.

5 Advies

5.1 Aanvullend onderzoek Wet natuurbescherming

Nader onderzoek dient uitgevoerd te worden volgens bepaalde standaarden en protocollen en in bepaalde periodes in het jaar om de aanwezigheid met voldoende juridische zekerheid vast te stellen. Voorliggende rapportage van de quick scan medio 2016 is wat wet- en regelgeving betreft in februari 2017 geactualiseerd. De uitkomsten van het nader onderzoek dat op grond van de quick scan 2016 is geadviseerd, is in een aparte rapportage weergegeven.

5.1.1 *Vleermuizen*

Het nader onderzoek naar vleermuizen dient plaats te vinden volgens bepaalde richtlijnen, zoals verwoord in het vleermuisprotocol 2013 (Netwerk Groene Bureaus, Gegevensautoriteit Natuur). Het vleermuisprotocol stelt vast dat voor een onderzoek naar verblijfplaatsen vier veldbezoeken uitgevoerd dienen te worden. Twee daarvan dienen plaats te vinden in de periode van 15 mei tot en met 15 juli met een tussenperiode van circa 30 dagen. De andere twee veldbezoeken dienen tussen 15 augustus en 30 september plaats te vinden met een tussenperiode van circa 20 dagen. Foerageergebied van vleermuizen kan onderzocht worden middels twee veldbezoeken in de periode van half april tot en met half september. Navolgend overzicht geeft de onderzoeksperiodes van vleermuizen weer.

Soortgroep	Soort/functie	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Vleermuizen	Foerageergebied												
	verblijfplaatsen												

Tijdens deze veldbezoeken zal gebruik worden gemaakt van een batdetector of batlogger. Dit zijn apparaten waarmee de onhoorbare ultrasone geluiden van vleermuizen worden opgevangen en vertaald in voor mensen hoorbare geluiden. Door het uitvoeren van het genoemde aantal veldbezoeken kan met voldoende juridische zekerheid aannemelijk worden gemaakt of vleermuizen wel of niet aanwezig zijn in het plangebied. Mocht uit dit onderzoek blijken dat een verblijfplaats of essentieel leefgebied van vleermuizen aanwezig is, dan dient mogelijk een ontheffing Flora- en faunawet aangevraagd te worden en mitigerende maatregelen getroffen te worden.

5.1.2 *Rugstreepad*

Minimaal twee veldbezoeken verspreid over het seizoen waarbij geluisterd wordt naar kooractiviteit op geschikte avonden, van half april tot en met juni. Om aanwezigheid uit te sluiten moet daarnaast in midden juli nogmaals bij geschikte omstandigheden geluisterd worden. Om aanwezigheid van voortplantingsplaatsen aan te tonen moet tevens in de maanden juni en juli de mogelijk geschikte voortplantingswateren onderzocht worden op aanwezigheid van eisnoeren of larven van de rugstreepad.

5.1.3 Ringslangen

Een mogelijke methode voor het verrichten van ringslangonderzoek is het neerleggen van platen (zoals tapijtplaten). De platen warmen snel op in de zon en vormen een uitermate geschikt microklimaat voor reptielen om zich op te warmen. Door het oplichten van de platen kan gecontroleerd worden of hieronder reptielen aanwezig zijn. Door middel van vier veldbezoeken in de periode van april tot en met oktober kan de aan- of afwezigheid van deze soort worden bepaald.

5.1.4 Vissen

Door middel van het vissen met een schepnet kan in één veldbezoek de aan- of afwezigheid van deze vissoorten worden aangetoond. Dit kan in de periode van april tot en met oktober (Soortenstandaard Kleine modderkruiper, 2014; Soortenstandaard Bittervoorn, 2014). Dit veldbezoek kan worden gecombineerd met het vleermuisonderzoek.

Soort(groep)	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Kleine modderkruiper												
Bittervoorn												

5.2 Zorgplicht

De zorgplicht is altijd van toepassing. Iedereen moet voldoende zorg in acht nemen voor alle in het wild levende dieren, planten en hun leefomgeving. Dit kan bijvoorbeeld door de werkzaamheden te verrichten buiten kwetsbare periodes (het voortplantings- en winterslaapseizoen). Ook kan er gefaseerd worden gewerkt om dieren de kans te geven om te vluchten.

5.3 Broedende vogels

De werkzaamheden dienen buiten de broedperiode plaats te vinden. Voor de meeste vogels loopt deze van half maart tot half augustus. Broedende vogels zijn strikt beschermd door de Flora- en faunawet en mogen niet verstoord worden. Er is geen vrijstelling te verkrijgen in het kader van de Flora- en faunawet voor activiteiten die vogels in hun broedseizoen zou kunnen verstoren.

5.4 Aanbevelingen

Naast de consequenties die voortkomen uit de Flora- en faunawet is ook een aantal vrijblijvende aanbevelingen te doen ten aanzien van de inrichting van het plangebied, zoals:

- voor vleermuizen zouden open stootvoegen aangebracht kunnen worden in muren, of vleermuiskasten kunnen worden geplaatst in de spouw of tegen de muur op >2,5 meter hoogte in nieuw te realiseren woningen;
- als er zolders of vlieringen worden aangelegd, zouden deze niet helemaal geïsoleerd kunnen worden. Hierdoor worden de zolders mogelijk een geschikt verblijf voor vleermuizen;

- het planten van bomen en struwelen voor vogels en vleermuizen verdient aanbeveling. Het beste zijn, ecologisch gezien, inheemse bes- en bloemdragende struiken en planten;
- er kunnen nestpannen of neststenen worden aangebracht ten behoeve van huismussen en gierzwaluwen. Deze beschermde soorten verliezen steeds meer nestmogelijkheden.

5.5 Vervolgstappen

- Uitvoeren nader onderzoek vleermuizen, vissen, rugstreeppadden en ringslangen.
- Indien geen essentiële functies voor vleermuizen, ringslangen, rugstreeppadden of bittervoorns worden vastgesteld of door het plan worden aangetast, is het plan haalbaar in het licht van de Flora- en faunawet.
- Indien essentiële functies voor vleermuizen, ringslangen, rugstreeppadden of bittervoorns worden vastgesteld en door het plan worden aangetast, dienen mitigerende maatregelen te worden getroffen en een ontheffing Flora- en faunawet te worden aangevraagd.
- Indien essentiële functies voor de kleine modderkruiper worden vastgesteld en door het plan worden aangetast, dient gewerkt te worden volgens een door het Ministerie van EZ geaccordeerde gedragscode die aangeeft op welke wijze rekening wordt gehouden met de kleine modderkruiper.
- Er dient volgens een goedgekeurde gedragscode gewerkt te worden om schade aan wilde marjolein te voorkomen. Ook is het noodzakelijk om een ecologisch werkprotocol voor wilde marjolein op te stellen.

Voorliggende rapportage van de quick scan medio 2016 is wat wet- en regelgeving betreft in februari 2017 geactualiseerd (zie ook navolgend hoofdstuk). De uitkomsten van nader onderzoek dat op grond van de quick scan 2016 is geadviseerd, is in een aparte rapportage weergegeven.

6 Actualisatie Wet natuurbescherming

6.1 Inleiding

In 2016 is een quick scan uitgevoerd om de aanwezige natuurwaarden in en om het plangebied te beoordelen (hoofdstuk 1 t/m 5). Daarnaast zijn er aan de hand van de resultaten van bovengenoemde quick scan, enkele nadere onderzoeken naar mogelijk aanwezige beschermde soorten uitgevoerd (SAB 2016). Deze onderzoeken werden uitgevoerd in het kader van de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1988 en Natuurnetwerk Nederland. In voorliggend hoofdstuk volgt een actualisatie van de quick scan in het kader van de nieuwe Wet natuurbescherming. Voor deze actualisatie is geen veldbezoek op locatie uitgevoerd. De veldbezoeken die in 2016 voor de quick scan Flora- en faunawet, en de daaropvolgende nadere onderzoeken zijn uitgevoerd volstaan hier. De effectbeoordeling is uitgevoerd op basis van verspreidingsgegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (hierna NDFF) en de eerder verrichte veldbezoeken in het plangebied.

6.2 Wettelijk kader

De bescherming van natuur is op te delen in gebiedsbescherming en soortenbescherming.

6.2.1 *Gebiedsbescherming*

Inleiding

Op grond van artikel 2.1 van de Wet natuurbescherming kunnen natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna, door de Minister worden aangewezen ter uitvoering van de Vogelrichtlijn- en/of Habitatrichtlijn, de zogeheten Natura 2000-gebieden. Ook kan de Minister op grond van deze wet in enkele specifieke gevallen bijzondere nationale natuurgebieden aanwijzen. De Wet natuurbescherming draagt Gedeputeerde Staten daarnaast op, om in hun provincie te zorgen voor een landelijk ecologisch netwerk, genaamd natuurnetwerk Nederland. De bescherming van dit natuurnetwerk wordt geregeld bij provinciale verordening. Daarnaast kunnen provincies bij provinciale verordening andere gebieden met bijzondere natuurwaarden beschermen, zoals belangrijke weidevogelgebieden of ganzenoeragegebied. Hieronder een toelichting bij de verschillende vormen van gebiedsbescherming.

Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale natuurgebieden

Voor alle Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale natuurgebieden geldt op basis van artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming een zorgplicht. Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor deze gebieden. Dit houdt onder meer in dat men negatieve gevolgen voor deze gebieden zoveel mogelijk beperkt door het nemen van alle maatregelen die redelijkerwijs kunnen worden verwacht. Aanvullend op deze zorgplicht gelden voor deze gebieden extra regels die zijn opgenomen in hoofdstuk 2 van de wet.

Natura 2000-gebieden

Bij de aanwijzing van een Natura 2000-gebied worden voor het gebied instandhoudingsdoelstellingen voor te beschermen soorten en/ of habitats vastgesteld. Conform

artikel 2.7 van de Wet natuurbescherming is het verboden om zonder vergunning projecten of andere handelingen te realiseren of te verrichten die, gelet op deze instandhoudingsdoelstelling van een Natura 2000-gebied, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten kunnen verslechteren, of een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Verder geldt dat een plan, dat afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten, significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, door een bestuursorgaan pas vastgesteld kan worden indien een passende beoordeling is gemaakt.

Voor een plan of een project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, en dat afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, dient een passende beoordeling gemaakt te worden, van de gevolgen voor het Natura 2000-gebied, rekening houdend met de instandhoudingsdoelstellingen. Blijkt uit de passende beoordeling dat er geen aantasting plaatsvindt van de natuurlijke kenmerken van een Natura 2000-gebied, dan kan het betreffende plan worden vastgesteld, of kan voor de projecten door Gedeputeerde Staten een vergunning worden verleend. In bepaalde gevallen kan, ondanks dat uit de passende beoordeling blijkt dat aantasting van de natuurlijke kenmerken mogelijk is, een plan toch worden vastgesteld of kan een vergunning toch worden verleend. Er dient dan te worden voldaan aan de zogeheten ADC criteria. De ADC criteria houden in: i) dat er geen alternatieve oplossingen zijn, ii) dat er sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang en iii) dat de nodige compenserende maatregelen worden getroffen.

Bijzondere nationale natuurgebieden

In uitzonderlijke gevallen kan de Minister, op grond van artikel 2.11, bijzondere nationale natuurgebieden aanwijzen. De Minister kan dit doen voor een gebied dat is of wordt aangemeld als Habitatrictlijngebied, maar nog niet definitief is aangewezen. Ook kan het voor een gebied dat nog geen onderdeel is van het Natura 2000-netwerk, maar waar compenserende maatregelen worden getroffen voor de realisatie van een project met significante gevolgen. Tot slot kan een gebied worden aangewezen in het geval dat dat noodzakelijk is in het kader van de Vogel- of Habitatrictlijn, om een gunstige staat van instandhouding te realiseren. Ter bescherming van de bijzondere nationale natuurgebieden kan de Minister verschillende maatregelen nemen, waaronder toegangsbeperkingen tot het gebied, het gebruik maken van zijn of haar aanschrijvingsbevoegdheid en het treffen van behoud- en herstelmaatregelen in het gebied.

Natuurnetwerk Nederland en weidevogelleefgebied

Ter bescherming van vogelsoorten, van soorten van de Habitatrictlijn en van rode lijstsoorten dienen provincies, op basis van artikel 1.12 van de Wet natuurbescherming, zorg te dragen voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend ecologisch netwerk, genaamd Natuurnetwerk Nederland (voorheen Ecologische Hoofdstructuur, EHS). De bescherming van dit netwerk gebeurt bij provinciale verordening. Daarnaast kunnen provincies bij provinciale verordening andere gebieden met bijzondere natuurwaarden beschermen, zoals weidevogelgebieden of ganzenfoera-gegebied.

Voor Natuurnetwerk Nederland geldt, op basis van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening, dat ontwikkelingen niet mogen leiden tot een significante verminde-

ring van de oppervlakte, kwaliteit of samenhang van de aanwezige natuur. Daarnaast mogen de instandhouding en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van deze gebieden niet significant worden beperkt

In de provincie Noord-Holland wordt niet gesproken van Natuurnetwerk Nederland maar van Natuurnetwerk Noord-Holland (hierna: NNN). Ook is hier sprake van ganzenfoerageergebied en weidevogelleefgebied. Voor dergelijke gebieden geldt dat het natuurbelang prioriteit heeft. Voor het NNN geldt dat geen negatieve effecten op de vastgestelde natuurdoelen mogen plaatsvinden. In ganzenfoerageergebieden en weidevogelleefgebieden mogen de ruimtelijke ingrepen geen negatieve effecten hebben op de broedende weidevogels en rustende en foeragerende ganzen. Ruimtelijke ingrepen zijn in bovengenoemde gebieden alleen toegestaan als ze de wezenlijke kenmerken en waarden niet aantasten. Onder bepaalde voorwaarden zijn ingrepen die deze waarden aantasten, wel toegestaan. Deze voorwaarden zijn beschreven in artikel 19 (voor NNN en natuurverbindingen) en artikel 25 (voor weidevogelleefgebied) van de Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV). In alle gevallen geldt dat een aantasting, als deze wordt toegestaan, gecompenseerd moet worden, zodat de natuur er netto niet op achteruit gaat.

6.2.2 Soortenbescherming

De bescherming van dier- en plantensoorten is geregeld in de Wet natuurbescherming.

Zorgplicht en verboden

Op basis van artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming geldt voor al de in het wild levende soorten altijd de zorgplicht. Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor deze soorten en hun directe leefomgeving. Dit houdt onder meer in dat men negatieve gevolgen voor aanwezige soorten zoveel mogelijk beperkt door het nemen van alle maatregelen die redelijkerwijs kunnen worden verwacht. Naast de zorgplicht is voor een aantal soorten door middel van verboden een aanvullend beschermingsregime opgenomen. Er is een apart beschermingsregime voor vogelrichtlijnsoorten (artikelen 3.1-3.4), voor habitatrichtlijnsoorten (artikelen 3.5-3.9) en voor andere soorten (artikelen 3.10 en 3.11).

Vogelrichtlijnsoorten

Voor ruimtelijke ingrepen zijn de volgende verboden relevant: het is verboden om van nature in Nederland in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen, het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van deze soorten te beschadigen of te vernielen of nesten van vogels weg te nemen. Ook is het verboden deze soorten opzettelijk te storen wanneer dit van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de soort.

De verboden in de wet zorgen voor een goede bescherming van nesten van alle in het wild levende vogelsoorten tijdens het broedseizoen. Globaal loopt het broedseizoen van half maart tot half augustus, maar ook de nesten van broedende vogels buiten deze periode zijn beschermd. Daarnaast zijn van een aantal vogelsoorten de nesten jaarrond beschermd, dus ook als ze niet als broedlocatie worden gebruikt. Het betreft dan over het algemeen soorten die hun nest het gehele jaar als verblijfplaats gebruiken of soorten die niet in staat zijn om een eigen nest te bouwen.

Habitatrichtlijnsoorten

Voor ruimtelijke ingrepen zijn de volgende verboden relevant: het is verboden om soorten van de Habitatrichtlijn en van de verdragen van Bonn en Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden, te vangen of te verstoren, om eieren opzettelijk te vernielen, om voortplantings- of rustplaatsen te beschadigen en om planten van de Habitatrichtlijn en van het verdrag van Bern opzettelijk te ontwortelen of te vernielen.

Andere soorten

Naast de vogelrichtlijnsoorten en de habitatrichtlijnsoorten worden in de wet een aantal diersoorten en plantensoorten beschermd. Voor deze soorten zijn bij ruimtelijke ingrepen de volgende verboden relevant: het is verboden deze soorten opzettelijk te doden of te vangen, om de vaste voortplantings- of rustplaatsen te beschadigen en om de plantensoorten opzettelijk te ontwortelen of te vernielen.

Opzetvereiste

Bij veel van de hierboven genoemde verboden is er sprake van een opzetvereiste. Zo is het verboden om vogelnesten *opzettelijk* te beschadigen. In de wet wordt bij deze opzet uitgegaan van 'voorwaardelijke opzet'. Bij voorwaardelijke opzet is men zich bij het handelen bewust van de mogelijke negatieve consequenties, terwijl men de handeling toch uitvoert. Een voorbeeld van voorwaardelijke opzet is iemand die in het voorjaar een boom omzaagt en daarbij 'per ongeluk' een vogelnest beschadigt. De persoon had niet de opzet dit nest te beschadigen. Maar in de broedtijd van vogels is er wel een aanzienlijke kans dat er in een boom een vogel nestelt. Er kan daarom toch sprake zijn van opzettelijke beschadiging van het nest; voorwaardelijke opzet.

Vrijstelling, gedragscodes en ontheffing

Provinciale Staten kunnen in een verordening een vrijstelling verlenen van de bovenstaande verboden. De provincie Noord-Holland verleent vrijstelling voor een aantal algemeen voorkomende zoogdiersoorten en amfibieën, voor handelingen die men verricht in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling en voor handelingen in het kader van bestendig beheer en onderhoud. Het betreft de soorten aardmuis, bosmuis, dwergmuis, dwergspitsmuis, egel, gewone bosspitsmuis, haas, huisspitsmuis, konijn, ree, rosse woelmuis, tweekleurige bosspitsmuis, veldmuis, vos, woelrat, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, meerkikker en middelste groene kikker.

Daarnaast zijn de in paragraaf 2.2.1 beschreven verboden niet van toepassing op handelingen die men uitvoert in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling of bestendig beheer en onderhoud, wanneer men die handelingen uitvoert conform een goedgekeurde gedragscode. Gedragscodes kunnen daarbij zowel gebruikt worden voor de omgang met de vogelrichtlijnsoorten, de habitatrichtlijnsoorten als de andere beschermde soorten. Wel geldt voor de vogelrichtlijnsoorten en de habitatrichtlijnsoorten de aanvullende eis dat de handelingen die men uitvoert een wettelijk belang dienen uit de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Het gaat dan onder meer om handelingen in het belang van de volksgezondheid, openbare veiligheid of ter bescherming van flora en fauna

Tot slot kunnen Gedeputeerde Staten, wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat, onder bepaalde voorwaarde een ontheffing verlenen van de verboden.

Ook hierbij geldt voor vogelrichtlijnsoorten en habitatrichtlijnsoorten dat aan de handelingen die men verricht een wettelijk belang van de Vogelrichtlijn respectievelijk de Habitatrichtlijn ten grondslag dient te liggen.

6.3 Effectbeoordeling

In navolgende paragrafen wordt per soortgroep beoordeeld of het eerder verrichte onderzoek in het kader van de Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet 1998 nog actueel is onder de nieuwe Wet natuurbescherming.

6.3.1 Gebiedsbescherming

Wat betreft gebieden, beschermd middels de voormalige Natuurbeschermingswet 1998, verandert er niks wezenlijks in het kader van de Wet natuurbescherming, behalve dat de beschermingsstatus van beschermde natuurmonumenten verval. De conclusie van de eerder verrichte quick scan blijft gehandhaafd. Dat betekent dat in verband met een mogelijke toename in stikstofdepositie op de nabijgelegen natuurgebieden een voortoets stikstof noodzakelijk wordt geacht. Hierin moeten de mogelijke effecten op kernkwaliteiten en instandhoudingsdoelstellingen in deze gebieden worden beoordeeld.

Wat betreft gebieden, beschermd middels het Natuurnetwerk Nederland (hierna: NNN), verandert er niets wezenlijks in het kader van de Wet natuurbescherming. De conclusie van de eerder verrichte quick scan –die luidt dat de ligging van het plangebied ten opzichte van het NNN geen gevolgen heeft voor de haalbaarheid van het plan- blijft daarmee gehandhaafd.

6.3.2 Soortbescherming

Vaatplanten

Volgens de verspreidingsgegevens van de NDFF komen in de buurt van het plangebied geen vaatplanten voor met een beschermingsstatus volgens de Wet natuurbescherming. De in de omgeving voorkomende gewone spindotterbloem, klein glaskruid, ronde zonnedauw en welriekende nachtorchis en de in het plangebied aangetroffen wilde marjolein, worden in de Wet natuurbescherming niet langer beschermd. Dat houdt in dat er niet langer volgens een goedgekeurde gedragscode hoeft te worden gewerkt om schade aan de wilde marjolein te voorkomen. De aanwezigheid van andere beschermde vaatplanten is niet te verwachten. Negatieve effecten van het plan op beschermde vaatplanten kunnen om die reden worden uitgesloten.

Grondgebonden zoogdieren

Wat betreft grondgebonden zoogdieren verandert er weinig onder de Wet natuurbescherming. Wel zijn onder de Wet natuurbescherming in Noord-Holland de bunzing, de hermelijn en de wezel niet langer vrijgesteld bij handelingen in het kader van ruimtelijke ontwikkeling. De conclusie met betrekking tot de aanwezigheid van de waterspitsmuis en de noordse woelmuis blijft gehandhaafd. Wel is de hermelijn in de omgeving van het gebied aangetroffen. Desondanks zijn er tijdens acht eerder uitgevoerde veldbezoeken op deze locatie geen sporen (loopsporen, vraatsporen, latrines of verblijfplaatsen) van de hermelijn of andere marterachtigen aangetroffen. De hermelijn is

daarom niet in het plangebied te verwachten, nader onderzoek wordt niet noodzakelijk geacht.

Vleermuizen

Wat betreft vleermuizen verandert er niets wezenlijks onder de wet Natuurbescherming. De conclusie uit de eerder verrichte quick scan blijft daarmee gehandhaafd. Verblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroutes zijn niet op voorhand uit te sluiten. Nader onderzoek naar de aanwezigheid van deze gebruiksfuncties is uitgevoerd in de periode juni-september 2016 (SAB 2016). Aan de hand van deze onderzoeken zijn essentiële gebruiksfuncties van vleermuizen wel uit te sluiten.

Vogels

Het is verboden nesten van vogels te beschadigen. Daarnaast is verstoring van vogels verboden wanneer dit van wezenlijke invloed is op de instandhouding van de betreffende vogelsoorten. Tijdens het veldbezoek zijn soorten als fitis, merel, winterkoning, tijftjaf, wilde eend en zwartkop in het plangebied aangetroffen. Voor de meeste vogelsoorten geldt dat de broedperiode loopt van half maart tot half augustus. Om te voorkomen dat tijdens de werkzaamheden en het verwijderen van beplanting eventueel aanwezige nesten van broedende vogels worden beschadigd of broedende vogels worden verstoord, adviseren wij u deze werkzaamheden buiten de broedperiode te starten. Als vogels op zoek gaan naar een geschikte broedlocatie en merken dat het plangebied en de directe omgeving te verstoring zijn, zullen ze een andere locatie zoeken. Daarnaast kan ook in de broedperiode gestart worden met de werkzaamheden. Dan dient aantoonbaar te worden vastgesteld door een expert op het gebied van vogels dat geen broedende vogels in het plangebied aanwezig zijn. Of dat verstoring van de in het plangebied aanwezige nesten niet van wezenlijke invloed is op de instandhouding van de soort.

Wat betreft soorten met een jaarrond beschermd nest verandert er niets in de Wet natuurbescherming. Omdat er in het plangebied geen nesten van vogels met jaarrond beschermde nesten zijn te verwachten, blijft de eerdere conclusie gehandhaafd.

Reptielen

Wat betreft reptielen verandert er niets wezenlijks onder de Wet natuurbescherming. De conclusie uit de eerder verrichte quick scan blijft daarmee gehandhaafd. De ringslang is niet op voorhand in het gebied uit te sluiten. Nader onderzoek naar de ringslang is uitgevoerd in de periode mei-september 2016. Hierbij zijn geen ringslangen aangetroffen. De soort kan derhalve in het gebied worden uitgesloten.

Amfibieën

Wat betreft amfibieën verandert er in de provincie Noord-Holland niets wezenlijks onder de Wet natuurbescherming. De conclusie uit de eerder verrichte quick scan blijft daarmee gehandhaafd. De rugstreeppad is niet op voorhand in het gebied uit te sluiten. Nader onderzoek naar de rugstreeppad is uitgevoerd in de periode mei-juli 2016. Tijdens deze onderzoeken zijn geen rugstreeppadden waargenomen. De soort kan derhalve in het plangebied worden uitgesloten.

Vissen

Wat betreft vissen zijn er wezenlijke verschillen tussen de Flora- en faunawet en de Wet natuurbescherming. Verschillende soorten die onder de Flora- en faunawet waren

beschermd zijn dat niet langer onder de Wet natuurbescherming. Ook de in de omgeving voorkomende kleine modderkruiper en de bittervoorn zijn niet langer beschermd onder de Wet natuurbescherming. Vissoorten die wel zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming zijn niet in het plangebied te verwachten.

Insecten en andere ongewervelden

Beschermden insectensoorten en andere beschermde ongewervelden eisen een zeer specifiek habitat. Deze soorten komen in stabiele habitattypen voor zoals heiden en venen. In het betreffende plangebied is geen sprake van een dergelijke stabiele leefomgeving en de juiste leefomstandigheden voor dergelijke soorten. Beschermde insecten en andere ongewervelden zijn daarom niet te verwachten in het plangebied.

6.4 Conclusie

De conclusie van de medio 2016 uitgevoerde quick scan met betrekking tot gebiedsbescherming in de Wet natuurbescherming en geldende provinciale verordeningen blijft gehandhaafd. Het plangebied ligt niet in een onderdeel van NNN, de ligging van het plangebied ten opzichte van deze gebieden vormt daarom geen beperkingen voor de beoogde plannen. Door de toename in stikstofdepositie kan een negatief effect op nabijgelegen Natura 2000-gebieden niet worden uitgesloten. Een voortoets stikstof wordt noodzakelijk geacht om de effecten hiervan te beoordelen.

Inzake soortenbescherming worden strikt beschermde vaatplanten, vogels, vissen, insecten en overige ongewervelden niet in het plangebied verwacht. De aanwezigheid van gebruiksfuncties van vleermuizen, de ringslang en de rugstreeppad waren niet op voorhand uit te sluiten, nader onderzoek in de zomer van 2016 heeft echter over de aanwezigheid van deze soorten uitsluitend gegeven. De hermelijn werd onder de Flora- en faunawet niet beschermd maar is dat wel onder de Wet natuurbescherming. Tijdens de veldbezoeken op deze locatie zijn echter geen sporen van de hermelijn waargenomen, nader onderzoek wordt niet noodzakelijk geacht.

Er dient rekening te worden gehouden met de zorgplicht en met de broedperiode van vogels. Als tijdens de werkzaamheden een broedende vogel wordt aangetroffen, dan mag dit nest niet worden beschadigd of worden weggehaald. Nesten van soorten met een ongunstige staat van instandhouding mogen tijdens het broeden ook niet worden verstoord.

Bijlage 1: Geraadpleegde literatuur

Lenders, A., Marijnissen, C., Felix, R. 1993. Waarnemen en herkennen van Amfibieën en Reptielen in het veld, stichting RAVON, Nijmegen.

Netwerk Groene Bureaus, Gegevensautoriteit Natuur, Zoogdiervereniging. 2013. Vleermuisprotocol 2013.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard Bittervoorn. Versie 2.0 december 2014.

Ministerie EZLI. 2012. Memorie van toelichting bij Wet natuurbescherming. Kamerstuk.

Ministerie EZ. 2015. Memorie van antwoord bij Wet natuurbescherming. Kamerstuk Eerste Kamer der Staten-Generaal.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard Gewone dwergvleermuis. Versie 2.0 december 2014.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard Kleine modderkruiper. Versie 2.0 december 2014.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard Rugstreeppad. Versie 2.0 december 2014.

SAB 2016. Nader onderzoek Flora- en faunawet. Vleermuizen, kleine modderkruiper, bittervoorn, ringslang, rugstreeppad. Wormer, Bedrijventerrein. Gemeente Wormerland. Projectnummer 61347.04.

Van der Meijden, R. 2005. Heukels' Flora van Nederland, Wolters Noordhoff, Groningen/Houten.

Van Diepenbeek, A. 1999. Veldgids Diersporen, KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Van Uchelen, E. 2006. Praktisch natuurbeheer: amfibieën en reptielen, KNNV Uitgeverij, Utrecht.

www.noord-holland.nl

www.quickscanhulp.nl

www.ravon.nl

www.rijksoverheid.nl

www.stowa.nl

www.synbiosys.alterra.nl

www.telmee.nl

www.vogelbescherming.nl

www.zoogdiervereniging.nl